

งานวิจัย/บทความ เผยแพร่ KMBlog สสจ.กาฬสินธุ์

1. ชื่องานวิจัย/บทความ : **ความสำเร็จของการใช้สมุนไพรช่วยกระตุ้นน้ำนม**

2. คำสำคัญ : สมุนไพร, กระตุ้นน้ำนม

3. สรุปผลงานโดยย่อ : การใช้สมุนไพรที่มีในท้องถิ่นช่วยกระตุ้นน้ำนมในมารดาหลังคลอด เป็นนวัตกรรม การดูแลแบบผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ช่วยให้น้ำนมมาไวมากยิ่งขึ้น ช่วง 2-3 วันหลังคลอด ขณะนอนพัก รักษาตัวในโรงพยาบาล จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปี 2558-2560 ประเมินความเพียงพอของปริมาณน้ำนมในวันจำหน่ายกลับบ้านในมารดาครรภ์แรกร้อยละ 84.9, 88.7, และ 84 ตามลำดับ และครรภ์สอง ปริมาณน้ำนมเพียงพอร้อยละ 98.6, 98.8, และ 100 ตามลำดับ

4. ชื่อและที่อยู่ขององค์กร : โรงพยาบาลเขาวง อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์

5. สมาชิกทีม : น.ส.พัชรินทร์ ศรีโพธิ์ชัย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

น.ส.สุนันฐา หนองห้อง จพ.แพทย์แผนไทย

น.ส.สุลาวัลย์ วรรณโคตร เกษัชกรปฏิบัติการ

6. เป้าหมาย : 1. การไหลของน้ำนมมาเร็วยิ่งขึ้น

2. น้ำนมมีปริมาณเพียงพอ

3. เพิ่มพลังศรัทธา ที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวจนถึง 6 เดือนและต่อไปในมารดา หลังคลอดให้ประสบผลสำเร็จ

7. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ : การส่งเสริมให้ลูกได้ดูดนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือน ให้บรรลุเป้าหมายตาม ตัวชี้วัดนั้นต้องเน้นหลัก 3 จุดคือดูดเร็ว ดูดบ่อย ดูดถูกวิธี แต่ทำอย่างไรถึงจะทำให้ปริมาณน้ำนมเพียงพอให้ลูกดูด การใช้สมุนไพรช่วยกระตุ้นน้ำนมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ให้น้ำนมมาไวมากยิ่งขึ้น ในระยะ 2-3 วัน หลังคลอดขณะนอนโรงพยาบาล ถ้าระยะนี้ น้ำนม มีปริมาณเพียงพอ จะทำให้มารดาหลังคลอด ไม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และเพิ่ม ความเชื่อมั่นที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่นาน 6 เดือน และการได้รับนมไม่เพียงพอ ส่งผลทำให้ทารกแรก เกิดมีโอกาสเกิดตัวเหลือง ต้องได้รับการรักษาด้วยการส่องไฟรักษาต่อ เพิ่มค่าใช้จ่ายและสร้างความวิตกกังวลให้กับบิดา มารดา

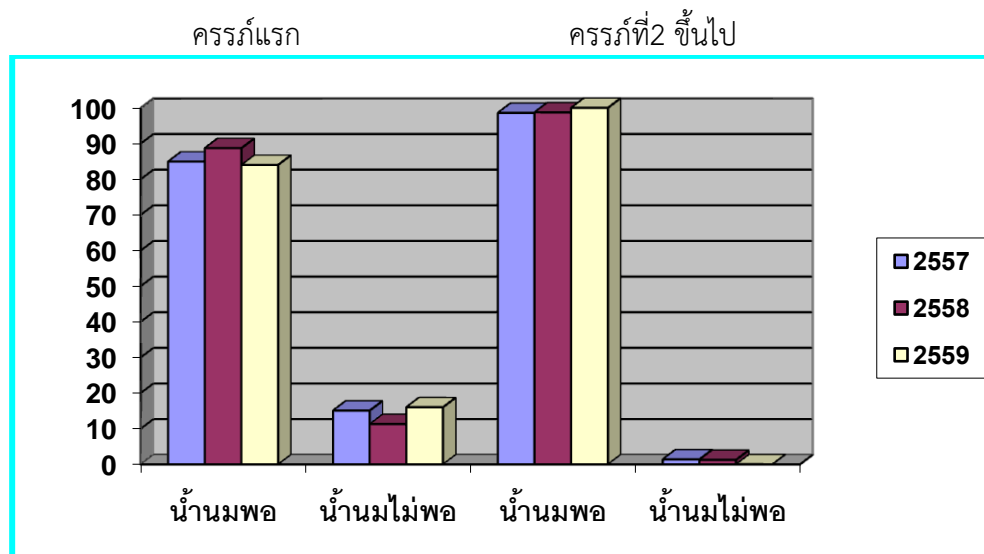
8. กิจกรรมการพัฒนา :

1. การประเมินความพร้อมในการให้นมของมารดาและความพร้อมของทารกในการดูดนมทุกราย
2. การประเมินหัวนมเต้านมโดยใช้ Latch score
3. ให้ความรู้มารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตามแบบกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่
4. กระตุ้นให้มารดาตึมน้ำนมด้วยสมุนไพรวันละ 3,000 ซีซี
5. ให้ความรู้เรื่องสมุนไพรกระตุ้นน้ำนมกับเจ้าหน้าที่ ผู้ป่วยและญาติ
6. นัดประเมินเต้านมให้มารดาที่น้ำนมไม่ไหล หรือไหลข้างละ 1-2 รู ทุกราย
7. กระตุ้นให้มารดา Early bonding , Breast feeding ทุก 2-3 ชั่วโมง
8. ประเมินความรู้และทักษะของบุคลากรในหน่วยงานเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
9. จัดบุคลากรในหน่วยงานเข้าอบรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทุกคน
10. ติดตามนิเทศงานการให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อพัฒนาระบบการให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ
11. จัดทำบอร์ดณรงค์เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

12. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจเรื่องการรักษาด้วยนมแม่ในมารดาหลังคลอดทุกราย
13. ประเมินความเพียงพอของน้ำนมทุกเวร

9.การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

ปี พ.ศ.	มารดาครรภ์แรก ประเมินวัน D/C (ร้อยละ)		มารดาครรภ์สองขึ้นไป ประเมินวัน D/C (ร้อยละ)	
	ปริมาณไม่มากพอ	ปริมาณน้ำนมเพียงพอ	ปริมาณไม่มากพอ	ปริมาณน้ำนมเพียงพอ
2558	15.1	84.9	1.4	98.6
2559	11.3	88.7	1.2	98.8
2560	16.0	84.0	0	100

10.บทเรียนที่ได้รับ

การใช้สมุนไพรพื้นบ้านช่วยกระตุ้นการไหลของน้ำนม ประกอบกับการสอนการอุ้ม และดูนมที่ถูกต้อง ส่งผลให้น้ำนมมีความเพียงพอ อัตราการได้กินนมแม่ก่อนออกจากโรงพยาบาลร้อยละ 100

11.การติดต่อกับทีมงาน พัชรินทร์ ศรีโพธิ์ชัย โรงพยาบาลเขาวง อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์

ห้องคลอด-หลังคลอด 043-859092 ต่อ 1332,1303